

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 221/21

Luksemburg, 14 grudnia 2021 r.

Wyrok w sprawie C-490/20

Stolichna obshtina, rayon „Pancharevo”

Małoletnie dziecko będące obywatelem Unii, którego akt urodzenia sporządzony przez przyjmujące państwo członkowskie wskazuje jako jego rodziców dwie osoby tej samej płci: państwo członkowskie, którego to dziecko jest obywatelem, jest zobowiązane do wydania mu dowodu tożsamości lub paszportu bez konieczności uprzedniego sporządzenia aktu urodzenia przez organy krajowe

Państwo to jest także zobowiązane do uznania dokumentu pochodzącego od przyjmującego państwa członkowskiego umożliwiającego wspomnianemu dziecku korzystanie, wraz z każdą z tych dwóch osób, z przysługującego mu prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Unii

V.M.A., obywatelka bułgarska i K.D.K. od 2015 r. zamieszkują w Hiszpanii i zawarły związek małżeński w 2018 r. Ich dziecko, S.D.K.A., urodziło się w 2019 r. w Hiszpanii. Sporządzony przez organy hiszpańskie akt urodzenia tego dziecka wskazuje dwie matki jako rodziców tego dziecka.

Ponieważ akt urodzenia wydany przez organy bułgarskie jest niezbędny do uzyskania bułgarskiego dowodu tożsamości, V.M.A. zwróciła się do gminy Sofia (Bułgaria)¹ o wydanie jej aktu urodzenia dla S.D.K.A. Na poparcie wniosku V.M.A. przedstawiła zalegalizowane i urzędowo poświadczone tłumaczenie na język bułgarski wyciągu z hiszpańskich akt stanu cywilnego dotyczącego aktu urodzenia S.D.K.A.

Gmina Sofia wezwała V.M.A. do przedstawienia dowodów dotyczących pochodzenia S.D.K.A., dotyczących tożsamości jej matki biologicznej. Formularz aktu urodzenia obowiązujący w Bułgarii przewiduje bowiem tylko jedno pole dla „matki”² i drugie pole dla „ojca”, przy czym w każdym z tych pól może figurować imię i nazwisko tylko jednej osoby.

Ponieważ V.M.A. uznała, że nie jest zobowiązana do przedstawienia wymaganej informacji, gmina Sofia odmówiła wydania żądanego aktu urodzenia z uwagi na brak informacji dotyczących tożsamości matki biologicznej dziecka oraz okoliczność, iż wzmianka w akcie urodzenia o rodzicach jako dwóch osobach płci żeńskiej jest sprzeczna z bułgarskim porządkiem publicznym, który nie zezwala na małżeństwo dwóch osób tej samej płci.

V.M.A. wniosła skargę na tę decyzję odmowną do sądu odsyłającego – Administrativen sad Sofia-grad (sądu administracyjnego w Sofii, Bułgaria).

Sąd ten zastanawia się, czy odmowa przez organy bułgarskie zarejestrowania urodzenia obywatela bułgarskiego³, które miało miejsce w innym państwie członkowskim i które zostało potwierdzone aktem urodzenia wskazującym dwie matki, wydanym przez to ostatnie państwo członkowskie, narusza prawa przyznane wspomnianemu obywatelowi w art. 20 i 21 TFUE, a także w art. 7, 24 i 45 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej⁴. Odmowa ta może bowiem utrudnić

¹ Stolichna obshtina, rayon „Pancharevo” (gmina Sofia, rejon Panczarewo, Bułgaria, zwana dalej „gminą Sofia”).

² Zgodnie z Semeen (bułgarskim kodeksem rodzinnym), w brzmieniu mającym zastosowanie w postępowaniu głównym, pochodzenie dziecka od matki jest określane na podstawie narodzin, przy czym matkę dziecka zdefiniowano jako kobietę, która je urodziła, również w przypadku prokreacji wspomaganą medycznie.

³ Zdaniem tego sądu bezsporne jest, że nawet wobec braku aktu urodzenia wydanego przez organy bułgarskie dziecko posiada obywatelstwo bułgarskie na podstawie w szczególności art. 25 ust. 1 bułgarskiej konstytucji.

⁴ Zwanej dalej „kartą”.

wydanie bułgarskiego dowodu tożsamości, a zatem stanowić przeszkodę dla tego dziecka w korzystaniu z prawa do swobodnego przemieszczania się, i, w związku z tym, pełne korzystanie z przysługujących mu praw obywatela Unii.

W tych okolicznościach sąd ten postanowił zwrócić się do Trybunału o dokonanie wykładni art. 4 ust. 2 TUE⁵, art. 20 i 21 TFUE oraz art. 7, 24 i 45 karty. Dąży on w istocie do ustalenia, czy te postanowienia zobowiązują państwo członkowskie do wydania aktu urodzenia w celu uzyskania dowodu tożsamości dla tego dziecka, będącego obywatelem owego państwa członkowskiego, którego to dziecka urodzenie w innym państwie członkowskim zostało potwierdzone aktem urodzenia sporządzonym przez organy tego drugiego państwa członkowskiego zgodnie z jego prawem krajowym, i wskazującym jako matki tego dziecka obywatelkę pierwszego z tych państw członkowskich i jej małżonkę, bez wyszczególnienia, która z dwóch kobiet urodziła wspomniane dziecko.

W wyroku wydanym w składzie wielkiej izby Trybunał zinterpretował ww. przepisy w ten sposób, że, jeśli chodzi o małoletnie dziecko, będące obywatelem Unii, którego akt urodzenia wydany przez właściwe organy przyjmującego państwa członkowskiego wskazuje jako jego rodziców dwie osoby tej samej płci, państwo członkowskie, którego to dziecko jest obywatelem, jest zobowiązane z jednej strony do wydania mu dowodu tożsamości lub paszportu bez konieczności uprzedniego sporządzenia aktu urodzenia przez organy krajowe, a także, z drugiej strony, do uznania, podobnie jak każde inne państwo członkowskie, dokumentu pochodzącego od przyjmującego państwa członkowskiego umożliwiającego wspomnianemu dziecku korzystanie, wraz z każdą z tych dwóch osób, z przysługującego mu prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich.

Ocena Trybunału

Aby dojść do takiego wniosku, Trybunał przypomniał w pierwszej kolejności, że w celu umożliwienia obywatelom państw członkowskich korzystania z prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich⁶, przyznanego każdemu obywatelowi Unii w art. 21 ust. 1 TFUE, w dyrektywie 2004/38⁷ zobowiązano państwa członkowskie działające zgodnie ze swoimi przepisami do wydawania swoim obywatelom dowodu tożsamości i paszportu, potwierdzających ich przynależność państwową.

Tym samym, ponieważ S.D.K.A. posiada obywatelstwo bułgarskie, organy bułgarskie są zobowiązane wydać jej bułgarski dowód tożsamości lub paszport potwierdzające jej przynależność państwową, a także jej nazwisko, jakie wynika z aktu urodzenia sporządzonego przez organy hiszpańskie, niezależnie od sporządzenia nowego aktu urodzenia.

Taki dokument, pojedynczo lub w powiązaniu z dokumentem wydanym przez przyjmujące państwo członkowskie, powinien umożliwić dziecku takiemu jak S.D.K.A. korzystanie z przysługującego mu prawa do swobodnego przemieszczania się z każdą z jego dwóch matek, których status rodziców tego dziecka został ustalony przez przyjmujące państwo członkowskie podczas pobytu zgodnego z dyrektywą 2004/38.

Jednym z praw, które art. 21 ust. 1 TFUE przyznaje obywatelom państw członkowskich, jest bowiem prawo do prowadzenia przez nich zwykłego życia rodzinnego zarówno w przyjmującym państwie członkowskim, jak i w państwie członkowskim, którego przynależność państwową posiadają, w przypadku powrotu do tego ostatniego państwa, z którym to prawem wiąże się obecność członków rodziny. Ponieważ organy hiszpańskie ustaliły zgodnie z prawem istnienie więzi pokrewieństwa, biologicznego lub prawnego, między S.D.K.A. a jej rodzicami,

⁵ Na którego podstawie w szczególności Unia szanuje tożsamość narodową państw członkowskich, nierozzerwalnie związaną z ich podstawowymi strukturami politycznymi i konstytucyjnymi.

⁶ Zwanego dalej „prawem do swobodnego przemieszczania się”.

⁷ Artykuł 4 ust. 3 dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz.U. 2004, L 158, s. 77).

poświadczonego w akcie urodzenia wydanym dla dziecka, wszystkie państwa członkowskie powinny zatem na podstawie art. 21 TFUE i dyrektywy 2004/38 przyznać V.M.A. i K.D.K. jako rodzicom małoletniego obywatela Unii, nad którym te osoby sprawują faktyczną pieczę, prawo do towarzyszenia temu ostatniemu przy korzystaniu z przysługującego mu prawa.

Z powyższego wynika z jednej strony, że państwa członkowskie powinny uznać te więzi pokrewieństwa w celu umożliwienia S.D.K.A. korzystania z przysługującego jej prawa do swobodnego przemieszczania się z każdym rodzicem. Z drugiej strony rodzice powinni posiadać dokument uprawniający ich do podróżowania z tym dzieckiem. Organy przyjmującego państwa członkowskiego są najlepiej umiejscowione do sporządzenia takiego dokumentu, którym może być akt urodzenia i który inne państwa członkowskie są zobowiązane uznać.

Nie ma wątpliwości co do tego, że kwestie stanu cywilnego należą do kompetencji państw członkowskich, które mają swobodę w zakresie wprowadzenia w ich prawie krajowym małżeństwa dla osób tej samej płci lub rodzicielstwa tych ostatnich. Otóż każde państwo członkowskie powinno wykonywać tę kompetencję zgodnie z prawem Unii, a w szczególności zgodnie z postanowieniami traktatu dotyczącymi swobody przemieszczania się i pobytu obywateli Unii, uznając w tym celu stan cywilny ustalony w innym państwie członkowskim zgodnie z prawem tego państwa

W niniejszej sprawie spoczywający na państwie członkowskim obowiązek z jednej strony wydania dowodu tożsamości dziecku, będącemu obywatelem wspomnianego państwa, które to dziecko urodziło się w innym państwie członkowskim, w którym sporządzono akt urodzenia wskazujący jako jego rodziców dwie osoby tej samej płci, a z drugiej strony, uznania więzi pokrewieństwa między tym dzieckiem a każdą z tych dwóch osób w ramach wykonywania przez to dziecko praw przysługujących mu na podstawie art. 21 TFUE i aktów prawa wtórnego, które ich dotyczą, nie narusza tożsamości narodowej ani nie zagraża porządkowi publicznemu tego państwa członkowskiego. Tego rodzaju obowiązek nie oznacza bowiem, by dane państwo członkowskie było zobowiązane do wprowadzenia w swoim prawie krajowym rodzicielstwa osób tej samej płci lub uznania, do celów innych niż wykonywanie praw, które to dziecko wywodzi z prawa Unii, więzi pokrewieństwa między wspomnianym dzieckiem a osobami wskazanymi jako rodzice tego dziecka w akcie urodzenia sporządzonym przez organy przyjmującego państwa członkowskiego.

Wreszcie, środek krajowy, który może utrudniać korzystanie ze swobody przemieszczania się osób, tylko wtedy może być uzasadniony, gdy jest zgodny z gwarantowanymi w karcie⁸ prawami podstawowymi. Tymczasem jest sprzeczne z prawami podstawowymi gwarantowanymi w art. 7 i 24 karty pozbawienie dziecka relacji z któryś z jego rodziców w ramach wykonywania przysługującego temu dziecku prawa do swobodnego przemieszczania się lub uniemożliwienie, czy też nadmierne utrudnienie wykonywania przez niego tego prawa, z tego względu, że jego rodzice są tej samej płci.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

⁸ W sytuacji będącej przedmiotem sporu w postępowaniu głównym mają znaczenie dla sprawy prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, zagwarantowane w art. 7 karty oraz prawa dziecka, zagwarantowane w jej art. 24, w szczególności prawo do uwzględnienia najlepszego interesu dziecka, a także prawo do utrzymywania stałego, osobistego związku i bezpośredniego kontaktu z każdym rodzicem.